

**Resum Executiu de l'estudi de geolocalització de fosses
comunes de la Guerra Civil a la comarca del Priorat i a Terres
de l'Ebre (Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta)**

1. INTRODUCCIÓ

Per primera vegada, la Generalitat de Catalunya, ha realitzat un estudi de geolocalització de fosses comunes de la Guerra Civil al Priorat i a les Terres de l'Ebre, mitjançant un encàrrec a la Universitat Rovira i Virgili. Aquest estudi ha precisat la ubicació de **123 noves fosses** (69 confirmades i 54 probables) a les comarques del **Piorat, Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta**.

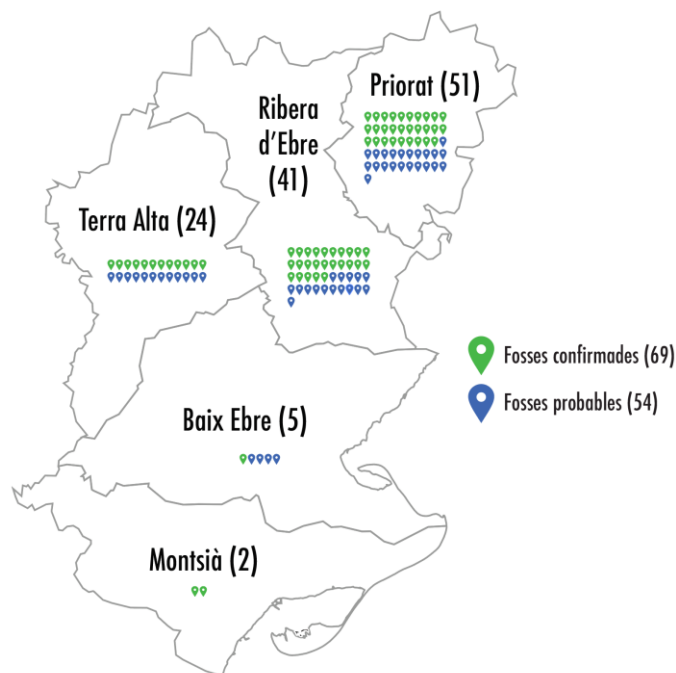
Aquest és un pas que pretén seguir avançant en la dignificació de totes les víctimes i afectats per la Guerra Civil i la dictadura, i conèixer així el nombre de fosses, la seva localització i tenir-les documentades com a primer pas per poder-hi actuar.

De cada fossa localitzada se n'ha fet una fitxa amb la informació següent:

1. Coordenades UTM
2. Localització amb cartografia de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICCG)
3. Recull fotogràfic de la localització
4. Resum històric i antecedents
5. Fonts documentals i/o orals consultades per la seva localització

Alhora, s'especifica si la fossa està plenament confirmada, si és probable o bé ja ha estat intervinguda, si és de soldats (indicant l'exèrcit: republicà o rebel) o de civils, com també el nombre probable de persones inhumades i la relació dels òbits, si n'hi ha.

Així doncs, aquest estudi permet completar el mapa de fosses i repressió de Catalunya ampliant-lo fins a 495 fosses (abans de l'estudi, la xifra total era de 380). A partir d'avui, les 123 noves fosses ja són accessibles amb la fitxa i amb tota la informació al mapa disponible a exterior.gencat.cat/mapafossescomunes.

2. GLOSSARI

Fossa confirmada: fossa localitzada amb fonts documentals i testimonis orals, que certifiquen la seva existència.

Fossa probable: fossa de la qual es tenen indicis de probabilitat sobre la seva existència i localització, amb informació extreta només a partir de testimonis orals.

3. RESULTATS PER COMARCA

PRIORAT

51 fosses localitzades
(29 Confirmades - 22 Probables)

a. Dins de cementiri: 22

- Confirmades: 22, de les quals:
  - 7 fosses de civils:
    - Cementiri de El Lloar
    - Cementiri de La Figuera
    - Cementiri de La Vilella Alta
    - Cementiri de La Vilella Baixa
    - Cementiri de Poboleda
    - Cementiri de Torroja del Priorat
    - Cementiri del Masroig
  - 4 fosses de soldats:
    - Cementiri de Gratallops
    - Cementiri de Margalef de Montsant
    - Cementiri de Bellmunt del Priorat
    - Cementiri de la Bisbal de Falset
  - 11 fosses d'ambdós (soldats + civils):
    - Cementiri de Cabacés
    - Cementiri de Capçanes
    - Cementiri de Falset
    - Cementiri de la Torre de Fontaubella
    - Cementiri de Marçà
    - Cementiri de Porrera
    - Cementiri de Pradell de la Teixeta
    - Cementiri d'Ulldemolins
    - Cementiri de Cornudella de Montsant
    - Cementiri del Molar
    - Cementiri dels Guiamets

b. Fora de cementiri: 29

- Confirmades: 7 fosses de soldats:
  - Coll Major - Mas de l'Ardèvol (Falset)
  - La Cogulla (Serra del Montsant)
  - Les Sorts - Mulettes (Pradell de la Teixeta)

- Mas d'en Rafael (Pradell de la Teixeta)
- Pont de Porrera (Porrera)
- Sant Pau - Coll de Traginers (La Figuera)
- Hort del Piqué (Gratallops)

- Probables: 22, de les quals:

- 1 fossa de civils:
  - Mas de l'Havanero (Falset)
- 21 fosses de soldats:
  - Cementiri vell de la Bisbal de Falset (Bisbal de Falset)
  - Partida les Àligues - Joveres (Bisbal de Falset)
  - Partida Pla Junquet (Bisbal de Falset)
  - Partida la Costa (Bisbal de Falset)
  - El Mas Gran – Era (Marçà)
  - El Mas Gran – Vinya (Marçà)
  - Ermita de la Consolació (Torroja del Priorat)
  - Escaladei - Cal Fària (Morera de Montsant)
  - Lo Forat de la Gandaia (Morera de Montsant)
  - Extramurs Cementiri de Gratallops (Gratallops)
  - Camí vell de Falset (Gratallops)
  - Les Solanes - Coll de la Reixa (Porrera)
  - Margalef - Serra de les Espadelles (Margalef de Montsant)
  - Margalef - Espadelles Balma (Margalef de Montsant)
  - Rocalladre - Era de la Garriga d'en Marian (Ulldemolins)
  - Serra la Llena - Camí de les Garrigues (Ulldemolins)
  - Coll de la Garganta - Obac de les Calaveres (Figuera)
  - La Figuera (Figuera)
  - Sant Pau - Carretera (Figuera)
  - Sant Pau - Dipòsti (Figuera)
  - Sant Pau - Camí d'accés a l'Ermita (Cabacès)

BAIX EBRE

5 fosses localitzades
(1 Confirmades - 4 Probables)

a. Fora de cementiri: 5

- Confirmada: 1 fossa de soldats
  - Punt Redó – Carretera (Tivenys)
- Probables: 4 fosses de soldats:
  - Punt Redó - Coll de som (Tivenys)
  - Les Esplanes - Les Planes (Tivenys)
  - La cova - Malladeta 1 (Perelló)
  - La cova - Malladeta 2 (Perelló)

MONTSIÀ

2 fosses localitzades
(2 confirmades)

a. Dins de cementiri: 1

- Confirmada: 1 fossa d'ambdós (soldats i civils)
  - Cementiri de Sant Jaume d'Enveja

b. Fora de cementiri: 1

- Confirmada: 1 fossa de soldats
  - Mianes – Carrova (Amposta)

RIBERA D'EBRE

41 fosses localitzades
(25 confirmades – 16 probables)

a. Dins de cementiri: 16

- Confirmades: 16, de les quals:
  - 6 fosses de civils
    - Cementiri de Flix
    - Cementiri de Garcia
    - Cementiri de Ginestar
    - Cementiri de Móra la Nova
    - Cementiri de Rasquera
    - Cementiri de Riba-Roja d'Ebre
  - 1 fossa de soldats
    - Cementiri de la Torre de l'Espanyol
  - 9 d'ambdós (soldats i civils)
    - Cementiri d'Ascó
    - Cementiri de Benissanet
    - Cementiri de Darmós
    - Cementiri de Tivissa
    - Cementiri la Palma d'Ebre
    - Cementiri Miravet
    - Cementiri vell de Vinebre
    - Cementiri de la Serra d'Almos
    - Cementiri de Móra d'Ebre

b. Fora de cementiri: 25

- Confirmades: 9 fosses de soldats
  - Benzinera Vinebre, Seviques (Vinebre)
  - Caseta de Peons Ferroviaris (Móra la Nova)
  - Ermita del Remei (Flix)
  - Estació de Flix (Flix)
  - Vingalis (Flix)
  - Gorraptés del Render - Vall Major (Palma d'Ebre)
  - Mas de Santa Magdalena (Móra d'Ebre)
  - Planes - Vall de Jacob (Ascó)
  - Prenafeites (Miravet)

- Probables: 16, de les quals:
  - 15 fosses de soldats
    - Aixalella (Ascó)
    - Los Reguers (Ascó)
    - Pas de Barca (Ascó)
    - Aumaec (Flix)
    - Marrada (Flix)
    - Punta Qüerna (Flix)
    - Punta Faro - Comadevaques (Flix)
    - Benzinera Vinebre, Seviques (Vinebre)
    - Boscos - Eretes Noves (Torre de l'Espanyol)
    - Estació de Garcia (Garcia)
    - Hort de la Cordoneta - Club Nàutic Móra d'Ebre (Móra d'Ebre)
    - Hort del Cortxo (Móra d'Ebre)
    - Les Solanes (Móra d'Ebre)
    - Mas de Pino (Móra d'Ebre)
    - Les Cadolles – Comitjanes (Palma d'Ebre)

  - 1 fossa d'ambdós (soldats i civils)
    - Túnel d'Ascó (Ascó)

TERRA ALTA

24 fosses localitzades
(12 confirmades – 12 probables)

a. Dins de cementiri: 6

- Confirmades: 6
  - 1 fossa de civils
    - Cementiri del Pinell de Brai

  - 5 fosses d'ambdós (soldats i civils)
    - Cementiri de Batea
    - Cementiri de Bot
    - Cementiri de Caseres
    - Cementiri de la Pobla de Massaluca
    - Cementiri Vell de la Fatarella

b. Fora de cementiri: 18

- Confirmades: 6 fosses de soldats

- Camí de les Eres – Cometes (Corbera d'Ebre)
- Hort del Furtan - Coll d'en Brusca (Corbera d'Ebre)
- Vall de l'Obaga (Corbera d'Ebre)
- Venta Fusellé - Fàbrica Cortiella (Corbera d'Ebre)
- Cota 705 Punta Alta (Pinell de Brai)
- Domenges (Gandesa)

- Probables: 12 fosses de soldats

- Bogars (Corbera d'Ebre)
- Cometes (Corbera d'Ebre)
- Cometes II (Corbera d'Ebre)
- Cometes III (Corbera d'Ebre)
- Cota 467 (Corbera d'Ebre)
- Lo Faristol - Valdecanelles (Corbera d'Ebre)
- Cota 246 - La Clapissa (Pinell de Brai)
- Estació de Pinell de Brai (Pinell de Brai)
- Punta de l'Os (Pinell de Brai)
- Túnel de l'Estació del Pinell de Brai (Pinell de Brai)
- La Teuleria – Comuns (Gandesa)
- Túnel la Roca Plana - Agulla (Bot)